PIRMĀS INSTANCES TIESAS SPRIEDUMS (ceturtā palāta)

2006. gada 10. maijā *

Lieta T-395/04

Air One SpA, Kjeti [*Chieti*] (Itālija), ko pārstāv Dž. Beloti [*G. Belotti*] un M. Padelaro [*M. Padellaro*], advokāti,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv V. di Bučі [*V. Di Bucci*] un E. Rigini [*E. Righini*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par lūgumu, pamatojoties uz EKL 232. pantu, atzīt, ka, nepieņemot lēmumu saistībā ar prasītāja 2003. gada 22. decembrī iesniegto sūdzību par atbalstu, ko Itālijas Republika nelikumīgi piešķīrusi aviosabiedrībai *Ryanair*, Komisija nav izpildījusi tai uzliktos pienākumus.

* Tiesvedības valoda — itāļu.

EIROPAS KOPIENU
PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs I. Legāls [*H. Legal*], tiesneši P. Linda [*P. Lindh*] un V. Vadapals [*V. Vadapalas*],
sekretārs H. Palasio Gonsaless [*J. Palacio González*], galvenais administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2006. gada 11. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Prāvas rašanās fakti

1 Ar 2003. gada 22. decembra vēstuli prasītāja iesniedza Komisijai sūdzību par atbalstu, ko Itālijas iestādes nelikumīgi piešķīrušas aviosabiedrībai *Ryanair*, samazinot lidostas pakalpojumu un uz zemes sniegto pakalpojumu cenas. Prasītāja lūdza Komisiju likt Itālijas Republikai apturēt šī atbalsta izmaksu.

2 Tā kā uz šo sūdzību atbilde nesekoja, prasītāja ar 2004. gada 26. janvāra vēstuli lūdza Komisiju apstiprināt tās saņemšanu.

3 Ar 2004. gada 17. februāra vēstuli Komisija apstiprināja sūdzības saņemšanu, kas tikusi reģistrēta 2003. gada 29. decembrī. Komisija lūdza prasītājai atļaut atklāt tās vārdu Itālijas iestādēm vai noraidošas atbildes gadījumā — iesniegt tai nekonfidenciālu sūdzības versiju.

4 Ar 2004. gada 23. februāra vēstuli prasītāja, joprojām gaidot atbildi no Komisijas, lūdza Komisiju veikt atbalsta, par kuru tika iesniegta sūdzība, pārbaudi.

5 Ar 2004. gada 1. marta faksu prasītāja nosūtīja Komisijai nekonfidenciālu tās sūdzības versiju.

6 2004. gada 11. jūnijā, gaidot atbildi, prasītāja formāli lūdza Komisiju formulēt savu nostāju attiecībā uz tās sūdzību atbilstoši EKL 232. pantam.

7 Ar 2004. gada 9. jūlija vēstuli Komisija nosūtīja prasītājas sūdzību Itālijas iestādēm, lūdzot tās pārbaudīt sūdzības satura ticamību un sniegt atbildi uz to trīs nedēļu laikā. Pēc Itālijas iestāžu lūguma šis termiņš tika pagarināts līdz 2004. gada 30. septembrim.

8 Ar 2004. gada 13. septembra faksu Komisija informēja prasītāju, ka tās sūdzības nekonfidenciālā versija ir nosūtīta Itālijas iestādēm 2004. gada 9. jūlijā un ka atbildes sniegšanai tām ir dots termiņš, kas beidzas 2004. gada 30. septembrī.

Process un lietas dalībnieku prasījumi

9 Ar prasības pieteikumu, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 5. oktobrī, prasītāja cēla šo prasību.

10 Lietas dalībnieki sniedza mutvārdu paskaidrojumus un atbildes uz Pirmās instances tiesas uzdotajiem jautājumiem 2006. gada 11. janvāra tiesas sēdes laikā.

11 Prasītājas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt, ka, neformulējot savu nostāju par 2003. gada 22. decembrī iesniegto sūdzību attiecībā uz valsts atbalstu, ko Itālijas iestādes nelikumīgi piešķīrušas gaisa pārvadātājai *Ryanair*, kaut arī tā tika formāli lūgta to darīt, Komisija nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti ar EK līgumu;

— uzlikt pienākumu Komisijai nekavējoties formulēt savu nostāju par šo sūdzību un lūgtajiem aizsardzības pasākumiem;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, pat ja tiesvedība būtu izbeidzama saistībā ar Komisijas pieņemto aktu šīs tiesvedības laikā.

12 Komisijas prasījumi Pirmās instances tiesai ir šādi:

— atzīt prasību par nepieņemamu vai pakārtoti — par nepamatotu;

— piespriest prasītājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

13 Komisija apgalvo, ka prasība ir nepieņemama, jo prasītāja nav pierādījusi, ka to ir tieši un individuāli skāris lēmums, kuru Komisija nav pieņēmusi. Tā kā prasītāja nav pietiekami pierādījusi, ka apstrīdētie pasākumi ir ietekmējuši tās intereses, prasītājai neesot tiesību celt prasību.

14 Komisija uzskata, ka prasītājai, neatkarīgi no tā, kādā procedūras stadijā Komisija ir pieņēmusi lēmumu, kas ir prasības atcelt tiesību aktu priekšmets, ir jāpierāda, cik būtiski tiek ietekmēts tās stāvoklis tirgū (Pirmās instances tiesas 2004. gada 27. maija rīkojums lietā T-358/02 *Deutsche Post* un *DHL*/Komisija, Krājums, II-1565. lpp., 37. punkts). Komisija tomēr pauž nožēlu par to, ka Pirmās instances tiesas judikatūra ir kļuvusi pretimnākošāka. Piešķirot visiem uzņēmumiem, kas atsaucas uz konkurences attiecībām, pat ja tās ir nenozīmīgas, ieinteresētās puses statusu EKL 88. panta 2. punkta izpratnē un līdz ar to — tiesības celt prasību, šīs judikatūras rezultātā tiek atņemts EKL 230. un 232. pantā paredzētā nosacījuma saturs, saskaņā ar kuru indivīdam jābūt tieši un individuāli skartam ar attiecīgo lēmumu, lai varētu lūgt to atcelt vai atzīt tā autora bezdarbību. Komisija piebilst, ka tās šaubas sakrīt ar ģenerāladvokāta Džeikobsa [*Jacobs*] šaubām, kas paustas tā 2005. gada 24. februāra

secinājumos, kas sniegti saistībā ar Tiesas 2005. gada 13. decembra spriedumu lietā C-78/03 P Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, Krājums, I-10737. lpp. Komisija lūdz Pirmās instances tiesu pieņemt striktāku pieeju attiecībā uz pieņemamības kritērijiem saskaņā ar pieeju, ko Tiesa izmantojusi 2002. gada 25. jūlija spriedumā lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores*/Padome (*Recueil*, I-6677. lpp.) un 2004. gada 1. aprīļa spriedumā lietā C-263/02 P Komisija/*Jégo-Quéré* (*Recueil*, I-3425. lpp.).

15 Komisija uzskata, ka prasītāja nav pierādījusi, ka to ir būtiski ietekmējuši valsts pasākumi, par kuriem tā iesniegusi sūdzību, it īpaši attiecībā uz šo pasākumu ietekmi uz tās konkurences stāvokli. Tikai ar to vien, ka prasītāja ir iespējamā valsts pasākumu, par kuriem iesniegta sūdzība, saņēmējas potenciālā konkurente, nepietiek, lai varētu uzskatīt, ka prasītāja ir "skarta tieši un individuāli".

16 Kaut arī neprasot pilnīgu prasītāja un *Ryanair* apkalpoto gaisa līniju sakritību, Komisija tomēr uzskata, ka prasītājai ir jāpierāda, ka starp tās līnijām un *Ryanair* līnijām pastāv aizvietojamības attiecības. Šajā gadījumā konkurences attiecības starp *Ryanair* un prasītāju ir nenozīmīgas. Būtībā vienīgā līnija, kuru apkalpo abas sabiedrības, ir Roma–Frankfurte–Roma. Tomēr prasītāja apkalpo šo līniju sadarbībā ar *Lufthansa* kodu sadalījuma nolīguma veidā. Līdz ar to nevar uzskatīt, ka lidojumi šajā līnijā ir rezervēti prasītājai.

17 Prasītāja apgalvo, ka prasība ir pieņemama.

18 Pirmkārt, prasītāja uzskata, ka Komisijas piedāvātā pārlieku ierobežojošā pieņemamības nosacījumu interpretācija neatbilst pašreizējam Pirmās instances tiesas judikatūras attīstības stāvoklim (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 1. decembra spriedumu lietā T-27/02 *Kronofrance*/Komisija, Krājums, II-4177. lpp., 34. punkts un tajā minētā judikatūra).

19 Otrkārt, esot acīmredzams, ka prasītāja — *Ryanair* potenciālais konkurente — ir ieinteresētā puse EKL 88. panta 2. punkta izpratnē. Ar *Ryanair* piešķirto atbalstu tiktu kavēta tās izaugsme, tai skaitā līnijās no Itālijas lidostām — Roma (Čampīno [*Ciampino*]), Milāna (Bergāmo [*Bergame*], Orio al Sero [*Orio al Sero*]), Peskāra [*Pescara*], Algero [*Alghero*] un Venēcija (Trevīzo [*Treviso*]).

20 Treškārt, prasītāja apgalvo — ja to tieši un individuāli neskartu tās konkurentei *Ryanair* piešķirtais atbalsts, tā nebūtu tērējusi savus resursus sūdzības iesniegšanai par šo atbalstu un prasības celšanai.

21 Ceturtkārt, Komisijas izvirzītais arguments par nepieņemamību ir pretrunā Līguma mērķiem atbalsta kontroles jomā. Būtībā trešo uzņēmumu sūdzības veicina Komisijas ekskluzīvo prerogatīvu šajā jomā realizēšanas efektivitāti.

22 Piektkārt, attiecībā uz uzņēmumiem piemērojamajiem konkurences noteikumiem — judikatūrā jau ir atzīta tādu prasību pieņemamība, kuru mērķis ir Komisijas lēmumu vai bezdarbības kontrole gadījumos, kad tā izskata sūdzību par pārkāpuma pastāvēšanu (Tiesas 1977. gada 25. oktobra spriedums lietā 26/76 *Metro*/Komisija, *Recueil*, 1875. lpp., 13. punkts). Šie principi ir piemērojami arī valsts atbalsta jomā. Prasītāja it īpaši uzsver, ka Pirmās instances tiesa jau ir atzinusi, ka ir pieņemama potenciālā konkurenta celta prasība pret lēmumu koncentrāciju kontroles jomā (Pirmās instances tiesas 2003. gada 3. aprīļa spriedums lietā T-114/02 *BaByliss*/Komisija, *Recueil*, II-1279. lpp.).

23 Sestkārt, prasītāja apgalvo, ka Komisija nevarēja atsaukties uz iepriekš minēto rīkojumu lietā *Deutsche Post* un *DHL*/Komisija, lai apstrīdētu tās interešu būtiska aizskāruma pastāvēšanu. Šis rīkojums attiecās uz prasību par tiesību akta atcelšanu, kas bija celta pret saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu pieņemtu lēmumu, tādas formālas atbalsta izmeklēšanas procedūras beigās, kuras laikā trešās personas bija pienācīgi uzaicinātas iesniegt to piezīmes.

Pirmās instances tiesas vērtējums

24 Vispirms ir jākonstatē, ka prasītājas prasījumi par to, ka Pirmās instances tiesai ir jāuzliek Komisijai pienākums nekavējoties formulēt tās nostāju attiecībā uz sūdzību un prasītājas lūgtajiem aizsardzības pasākumiem, ir nepieņemami. Prasības saskaņā ar EKL 232. pantu ietvaros Kopienu tiesai nav kompetences izdot rīkojumus iestādēm. Pirmās instances tiesa var vienīgi konstatēt bezdarbības esamību. Turklāt saskaņā ar EKL 233. pantu attiecīgajai iestādei ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai izpildītu Pirmās instances tiesas spriedumu (Pirmās instances tiesas 1995. gada 24. janvāra spriedums lietā T-74/92 *Ladbroke*/Komisija, *Recueil*, II-115. lpp., 75. punkts, un 1999. gada 9. septembra spriedums lietā T-127/98 *UPS Europe*/Komisija, *Recueil*, II-2633. lpp., 50. punkts).

25 Attiecībā uz tiem prasītājas prasījumiem, kuru mērķis ir atzīt Komisijas bezdarbības esamību, ir jāuzsver, ka EKL 230. un 232. pantā ir paredzēts viens un tas pats prasības veids. No tā izriet, ka tāpat kā EKL 230. panta ceturtā daļa paredz indivīdu tiesības celt prasību par tiesību akta atcelšanu pret tādu iestādes aktu, kas nav adresēts viņiem, ja šis tiesību akts tos skar tieši un individuāli, EKL 232. panta trešā daļa ir jāinterpretē tādējādi, ka arī tā paredz šo personu tiesības celt prasību sakarā ar bezdarbību pret iestādi, kas nav pieņēmusi aktu, kurš tās būtu skāris tādā pat veidā (Tiesas 1996. gada 26. novembra spriedums lietā C-68/95 *T. Port*, *Recueil*, I-6065. lpp., 59. punkts).

26 Līdz ar to ir jāpārbauda, vai prasītāja būtu tiesīga celt prasību par vismaz viena tāda tiesību akta atcelšanu, ko Komisija varēja pieņemt EKL 88. panta 3. punktā paredzētās atbalsta iepriekšējās izskatīšanas stadijas beigās un kurā būtu secināts, ka pasākumi, par kuriem iesniegta sūdzība, nav uzskatāmi par atbalstu vai arī, ka tie ir uzskatāmi par atbalstu, bet ir saderīgi ar kopējo tirgu, vai arī — ka ir jāuzsāk EKL 88. panta 2. punktā paredzētā procedūra.

27 Judikatūrā ir jau atzīts, ka ir pieņemama tāda prasība, ko cēlis atbalsta saņēmēja konkurents un kuras mērķis ir konstatēt Komisijas bezdarbību, nepieņemot lēmumu EKL 88. panta 3. punktā paredzētās atbalsta iepriekšējās izskatīšanas stadijas beigās (Pirmās instances tiesas 1998. gada 15. septembra spriedums lietā T-95/96 *Gestevisión Telecinco*/Komisija, *Recueil*, II-3407. lpp., 57.–70. punkts, un 1999. gada 3. jūnija spriedums lietā T-17/96 *TF1*/Komisija, *Recueil*, II-1757. lpp., 26.–36. punkts).

28 Komisija iebilst pret šī risinājuma piemērošanu šajā lietā. Komisija būtībā izvirza trīs galvenos iebildumus.

29 Pirmkārt, Komisija norāda, ka ieinteresētās puses statuss EKL 88. panta 2. punkta izpratnē nevar būt pietiekams, lai atzītu konkurenta tiesības celt prasību. Ir nepieciešams, lai tas pierādītu būtisku tā interešu aizskārumu atbilstoši judikatūrā paredzētajiem nosacījumiem attiecībā uz prasību, kas celtas pret EKL 88. panta 2. punktā paredzētās atbalsta formālās izmeklēšanas procedūras beigās pieņemtajiem lēmumiem, pieņemamību.

30 Šajā kontekstā ir jāatceras, ka, ja, neuzsākot EK līguma 88. panta 2. punktā paredzēto formālo izmeklēšanas procedūru, Komisija ar lēmumu, kas pieņemts, pamatojoties uz šā paša panta 3. punktu, atzīst, ka atbalsts ir saderīgs ar kopējo tirgu, EKL 88. panta 2. punktā paredzēto procesuālo garantiju saņēmēji var nodrošināt to ievērošanu tikai tad, ja tie var apstrīdēt šo lēmumu Kopienu tiesā (Tiesas 1993. gada 19. maija spriedums lietā C-198/91 *Cook*/Komisija, *Recueil*, I-2487. lpp., 23. punkts; 1993. gada 15. jūnija spriedums lietā C-225/91 *Matra*/Komisija, *Recueil*, I-3203. lpp., 17. punkts, un 1998. gada 2. aprīļa spriedums lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 40. punkts).

31 Pamatojoties uz šiem apsvērumiem, Kopienu tiesa atzīst par pieņemamu prasību, kuras mērķis ir atcelt šādu lēmumu un ko cēlusi ieinteresētā puse EKL 88. panta

2. punkta izpratnē, ja šīs prasības iesniedzējs, ceļot šo prasību, vēlas nodrošināt procesuālās tiesības, ko tam piešķir šis noteikums (iepriekš minētie spriedumi lietā *Cook*/Komisija, 23.–26. punkts, un lietā *Matra*/Komisija, 17.–20. punkts).

32 Savukārt, ja prasītājs apstrīd atbalsta izvērtējuma lēmuma pamatojumu kā tādu vai formālās izmeklēšanas procedūras beigās pieņemtu lēmumu, tikai tas fakts vien, ka to var uzskatīt par ieinteresēto pusi EK līguma 88. panta 2. punkta izpratnē, nav pietiekams, lai atzītu prasību par pieņemamu. Prasītājam ir jāpierāda, ka viņam ir īpašs statuss Tiesas 1963. gada 15. jūlija sprieduma lietā 25/62 *Plaumann*/Komisija (*Recueil*, 199. lpp.) izpratnē. Tas it īpaši tā ir gadījumā, ja atbalsts, uz kuru attiecas attiecīgais lēmums, ir būtiski ietekmējis prasītāja stāvokli tirgū (šajā sakarā skat. Tiesas 1986. gada 28. janvāra spriedumu lietā 169/84 *COFAZ* u.c./Komisija, *Recueil*, 391. lpp., 22.–25. punkts, un Tiesas 1997. gada 18. decembra rīkojumu lietā C-409/96 P *Sveriges Betodlares Centralförening* un *Henrikson*/Komisija, *Recueil*, I-7531. lpp., 45. punkts).

33 Šī judikatūra, kas nesen atkārtoti apstiprināta ar iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, līdz ar to liecina par dažādajām atbalsta izskatīšanas procedūras stadijām piešķiramo nozīmību, uz ko tiesas sēdē norādīja Komisija. Līdz ar to Komisija nevar pamatoti atsaukties uz iepriekš minēto rīkojumu lietā *Deutsche Post* un *DHL*/Komisija, lai atbalstītu prasījumu par prasības nepieņemamību sakarā ar to, ka prasītājas stāvokli attiecīgajā tirgū būtiski neietekmē pasākumu, par kuriem iesniegta sūdzība, piešķirums. Būtībā iepriekš minētais rīkojums par nepieņemamību, kas pamatots ar divu prasītāju uzņēmumu konkurences stāvokļa būtiska aizskāruma neesamību, tika izdots lietā, kurā bija celta prasība pret Komisijas lēmumu, kas bija pieņemts EKL 88. panta 2. punktā paredzētās procedūras noslēgumā, kuras ietvaros ieinteresētās puses bija pienācīgi uzaicinātas iesniegt to piezīmes.

34 Līdz ar to ir noraidāms Komisijas arguments, kura mērķis bija panākt, ka uz visām pret lēmumiem valsts atbalsta jomā celtajām prasībām tiek attiecināti pieņemamības

nosacījumi, kas piemērojami prasībām, kuras celtas pret EKL 88. panta 2. punktā paredzētās formālās atbalsta izmeklēšanas procedūras nobeigumā pieņemtajiem lēmumiem vai tām prasībām, kas celtas pret lēmumiem, kuri pieņemti saskaņā ar EKL 88. panta 3. punktu un kuru mērķis ir nevis panākt ieinteresēto pušu procesuālo garantiju nodrošināšanu, bet gan apstrīdēt šo lēmumu pamatotību.

35 Otrkārt, Komisija iebilst, ka prasītāja nevar tikt pielīdzināta ieinteresētajai pusei, kam ir tiesības celt prasību, jo tā nav pierādījusi, ka atbalsts, par kuru iesniegta sūdzība, ir to būtiski ietekmējis.

36 Arī šis iebildums ir noraidāms. Būtībā saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ieinteresētās puses EKL 88. panta 2. punkta izpratnē ir personas, uzņēmumi vai apvienības, kuru intereses var ietekmēt atbalsta piešķīrums, t.i., it īpaši tie uzņēmumi, kas ir šī atbalsta saņēmēju konkurenti, un arodapvienības (Tiesas 1984. gada 14. novembra spriedums lietā 323/82 *Intermills*/Komisija, *Recueil*, 3809. lpp., 16. punkts; iepriekš minētie spriedumi lietā Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, 41. punkts, un lietā Komisija/*Aktionsgemeinschaft Recht und Eigentum*, 36. punkts). Iepriekš minētajā spriedumā lietā *Intermills*/Komisija iedibinātā judikatūra ir tikusi ietverta Padomes 1999. gada 22. marta Regulas (EK) Nr. 659/1999, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai, 1. panta h) apakšpunktā, kurā paredzēts, ka "ieinteresētās personas [puses]" ir "visas dalībvalstis un visas personas, uzņēmumi vai uzņēmumu apvienības, kuru intereses var ietekmēt atbalsta piešķīrums, jo īpaši attiecīgā atbalsta saņēmējs, konkurējošie uzņēmumi un arodapvienības". Ieinteresētās puses jēdziens līdz ar to neaprobežojas tikai ar tiem uzņēmumiem, kurus būtiski ietekmējis atbalsta piešķīrums.

37 Treškārt, Komisija iebilst, ka potenciālais konkurents nevar tikt uzskatīts par ieinteresēto pusi, kurai ir tiesības celt prasību.

38 Šajā gadījumā, tā kā prasītāja jau darbojās Itālijas regulāro pasažieru gaisa pārvadāšanas pakalpojumu tirgū, tai nevar liegt ieinteresētās puses statusu tikai tāpēc, ka tās tieši apkalpotās līnijas pilnībā nesakrīt ar attiecīgā atbalsta saņēmējas līnijām. Pieņemamības pārbaudes mērķiem ir pietiekami konstatēt, ka prasītāja ir apstrīdēto valsts pasākumu saņēmējas konkurente tiktāl, ciktāl šie divi uzņēmumi tieši vai netieši sniedz regulārus pasažieru gaisa pārvadāšanas pakalpojumus no vai uz kādu no Itālijas lidostām, tai skaitā reģionālajām lidostām.

39 Attiecībā uz starptautiskajiem pārvadājumiem prasītāja šādus pakalpojumus piedāvā starp Romu un Frankfurti — divām pilsētām, kuras apkalpo arī *Ryanair*. Nenoliedzami prasītāja tieši neapkalpo šo līniju, izmantojot lidaparātus no savas flotes, bet ir noslēgusi kodu sadales nolīgumu ar *Lufthansa*. Šis apstāklis tomēr neļauj neņemt vērā to, ka prasītāja varēja piedāvāt sabiedrībai pārvadājuma pakalpojumus starp šīm divām pilsētām. Tā kā prasītājas rīcībā jau ir lidaparātu flote, prasītāja turklāt ir spējīga attīstīt savu darbību attiecībā uz citiem galamērķiem, kurus tāpat apkalpo *Ryanair*. Runājot par pārvadājumiem valsts ietvaros, ir jākonstatē, ka, kaut arī faktu rašanās laikā *Ryanair* neapkalpoja Itālijas pilsētas savienojošas līnijas, nevar izslēgt iespēju, ka tā var vēlāk to uzsākt, tieši konkurējot ar prasītāju.

40 Ņemot vērā šos apstākļus, ir iespējams secināt, ka pieņemamības pārbaudes mērķiem pastāv pietiekamas konkurences attiecības starp prasītāju un apstrīdēto pasākumu saņēmēju.

41 Līdz ar to prasītāja ir ieinteresētā puse EKL 88. panta 2. punkta izpratnē. Tādēļ prasītāja ir tiesīga apstrīdēt atbilstoši EKL 88. panta 3. punktam pieņemtu Komisijas lēmumu, lai panāktu, ka tiek ievērotas tās procesuālās tiesības, kas tai ir kā ieinteresētajai pusei. Pastāvot šādiem apstākļiem, prasītāja ir tiesīga lūgt Pirmās instances tiesai konstatēt iespējamo Komisijas bezdarbību, tā kā nevar izslēgt, ka

Komisija formulē savu nostāju attiecībā uz prasību, neuzsākot formālo izmeklēšanas procedūru.

42 Tādējādi prasība ir pieņemama.

Par lietas būtību

Lietas dalībnieku argumenti

43 Prasītāja apgalvo, ka Komisijai bija pienākums pieņemt lēmumu par tās sūdzību saprātīgā termiņā, sākot no tās iesniegšanas. Jo precīzāka ir Komisijai iesniegtā sūdzība, jo īsākam esot jābūt šim termiņam. Komisija nevarot uz nenoteiktu laiku atlikt valsts pasākumu, par kuriem iesniegta sūdzība saistībā ar EKL 88. pantu, iepriekšējo izskatīšanu, ja tā tāpat kā šajā lietā ir piekritusi uzsākt šādu pārbaudi (iepriekš minētais spriedums lietā *Gestevisión Telecinco*/Komisija, 72.–74. punkts). Iespējamajam Komisijas lēmumam neuzsākt pārbaudi pēc būtības un neapmierināt sūdzību vai noraidīt lūgumu par aizsardzības pasākumu piemērošanu it īpaši ir jābūt pieņemtam ievērojami īsākā termiņā.

44 Šajā lietā Komisija neesot ievērojusi šo pienākumu, jo deviņu mēnešu laikā tā nav veikusi nekādas darbības. Prasītāja uzsver Komisijas attieksmes nesamērīgo raksturu, kura vienpadsmit mēnešu laikā pēc sūdzības iesniegšanas tikai nosūtīja sūdzību Itālijas iestādēm. Komisija šīs prasības ietvaros neesot izvirzījusi nevienu citu apstākli, kas ļautu pārliecināties, ka tā šajā laikposmā ir veikusi jebkāda veida izmeklēšanu. Tās loma, kas ir tikai pasīva, esot nesaderīga ar labas pārvaldības principu. Līdz ar to pastāv rīcības trūkums, kas ir uzskatāms par bezdarbību EKL 232. panta izpratnē.

45 Prasītāja atzīmē, ka šī bezdarbība ir vēl uzkrītošāka tāpēc, ka attiecīgais atbalsts skar uzņēmumu *Ryanair*, kura finansēšana jau ir tikusi izskatīta Komisijas ģenerāldirekcijas "Enerģētika un transports" dienesta ietvaros, kas ir specializējies valsts atbalsta piemērošanas jautājumos gaisa pārvadājumu jomā, kuram tika iesniegta sūdzība (Komisijas 2004. gada 12. februāra Lēmums 2004/393/EK par Valonijas reģiona un *Brussels South Charleroi Airport* piešķirtajām priekšrocībām aviosabiedrībai *Ryanair* saistībā ar tās darbības uzsākšanu *Charleroi* lidostā, OV L 137, 1. lpp.). Attiecībā uz valsts resursu pastāvēšanu prasītāja arī norāda, ka, izņemot *Rome Ciampino* lidostu, visās lidostas apsaimniekojošajās sabiedrībās, uz kurām attiecas tās sūdzība, kapitāldaļu kontrolpakete pieder valsts iestādēm.

46 Komisijai esot vajadzējis saprātīgā termiņā vismaz pieņemt lēmumu par sūdzībā minētajiem aizsardzības pasākumiem atbilstoši Regulas Nr. 659/1999 11. pantam.

47 Komisija apstrīd šo apgalvojumu pamatotību.

48 Pirmkārt, Komisija atgādina, ka sūdzību iesniedzēji nav lēmumu valsts atbalsta jomā adresāti, ieskaitot lēmumus neuzsākt formālu atbalsta izmeklēšanas procedūru, kas paredzēta EKL 88. panta 2. punktā (iepriekš minētais spriedums lietā Komisija/ *Sytraval* un *Brink's France*, 45. punkts). Šo lēmumu vienīgais adresāts esot dalībvalstis. Līdz ar to Komisijai esot pienākums pieņemt lēmumu saistībā ar konkrētajiem valsts pasākumiem tikai attiecībā pret konkrētajām dalībvalstīm.

49 Otrkārt, Komisija apstiprina, ka tās pirmais pienākums, saņemot sūdzību valsts atbalsta jomā, ir izskatīt šo sūdzību un vajadzības gadījumā apspriesties ar attiecīgo dalībvalsti, lai izlemtu, vai ir pamats uzsākt procedūru. Komisija atgādina, ka Regula Nr. 659/1999 (10. pants, 11. panta 1. un 2. punkts un 20. panta 2. punkts) tai uzliek

pienākumu nekavējoties izskatīt saņemto informāciju un lūgt attiecīgajai dalībvalstij sniegt precizējumus. Šīs iepriekšējās izskatīšanas procedūras noslēgumā Komisijai esot pienākums formulēt savu nostāju un paziņot to sūdzības iesniedzējam vai informēt to, ka nav pietiekama pamata secinājumu izdarīšanai.

50 Komisija apgalvo, ka tā ir izpildījusi šos pienākumus. Vispirms Komisija norāda, ka tā ar 2004. gada 17. februāra vēstuli ir informējusi prasītāju par to, ka kompetentie dienesti izanalizēs iesniegto informāciju un pārbaudīs, vai var tikt celta prasība pret Itālijas iestādēm. Komisija atgādina, ka tā šajā sakarā ir iztaujājusi prasītāju par iespējamo sūdzībā ietvertās informācijas konfidencialitāti. Šī vēstule tādējādi liecinot par to, ka sūdzības izskatīšana tika uzsākta jau februārī.

51 Turpinājumā Komisija ar 2004. gada 9. jūlija vēstuli esot iztaujājusi Itālijas iestādes par sūdzībā minētajiem pasākumiem ar mērķi ievākt informāciju un papildu precizējumus attiecībā uz sūdzībā sniegto informāciju. Komisija informēja par to prasītāju 2004. gada 13. septembrī. Komisija no tā secina, ka šajā datumā prasītāja nevarēja nezināt, ka tās sūdzība tiek izskatīta, kas izslēdz jebkādu pieņēmumu par bezdarbību.

52 Treškārt, Komisija uzsver, ka darbība, ko tā varēja līdz šim paveikt, ietilpst sākotnējā stadijā, kuras mērķis ir ļaut tai pieņemt vienu no Regulas Nr. 659/1999 4. panta 2., 3. un 4. punktā paredzētajiem aktiem, proti, tādu lēmumu, ar kuru tiek atzīts, ka attiecīgie pasākumi nav uzskatāmi par atbalstu vai ka runa ir par saderīgu atbalstu, vai ka ir jāuzsāk formāla procedūra saskaņā ar EKL 88. panta 2. punktu. Šīs procedūras noslēgumā prasītājai būtu iespēja iesniegt Pirmās instances tiesai pārbaudei šādā veidā pieņemto aktu.

53 Ceturtkārt, Komisija norāda, ka tā nav pakļauta nekādam termiņam, lai veiktu nepaziņota atbalsta analīzi. Pēc Komisijas domām, Tiesas 1973. gada 11. decembra spriedumā lietā 120/73 *Lorenz* (*Recueil*, 1471. lpp.) paredzētais termiņš neattiecas uz nepaziņotiem atbalstiem (iepriekš minētais spriedums lietā *Gestevisión Telecinco*/Komisija, 78. punkts). Attiecībā uz atbalstu, par kuru nav paziņots, Regulas Nr. 659/1999 10. panta 2. punkts paredz, ka Komisija var pieprasīt vai tai ir jāpieprasa informācija dalībvalstij pirms formālās procedūras uzsākšanas.

54 Nepārprotami Regula Nr. 659/1999 uzliek Komisijai pienākumu nekavējoties pārbaudīt tai iesniegtos faktus, un šādas pārbaudes saprātīgais raksturs ir novērtējams, ņemot vērā katras lietas apstākļus un kontekstu (iepriekš minētais spriedums lietā *Gestevisión Telecinco*/Komisija, 75. punkts). Komisijai tomēr neesot pienākuma sniegt sūdzības iesniedzējiem detalizētus paskaidrojumus par notiekošajām pārbaudēm.

55 Šajā lietā administratīvās procedūras ilgums bija aptuveni vienpadsmit mēneši, sākot no sūdzības konfidenciālās versijas saņemšanas, un deviņi mēneši — sākot no tās nekonfidenciālās versijas saņemšanas. Ņemot vērā lietas apstākļus un kontekstu, šis termiņš neesot nesaprātīgs. Komisija norāda uz četrām īpašajām grūtībām, ar kurām tā saskārās sūdzības izskatīšanas laikā:

— attiecīgais atbalsts ir piešķirts kompleksā nozarē (pasažieru gaisa transports un lidostas pakalpojumi);

— attiecīgā atbalsta sniedzējas bija sabiedrības, kurās valsts iestādēm piederēja dažāda apjoma kapitāldaļas, kas dalībvalstij un Komisijai sarežģīja informācijas ievākšanu par nolīgumiem starp šīm sniedzējām un *Ryanair*;

— bija sarežģīti pārbaudīt, vai apstrīdētais atbalsts ietvēra valsts līdzekļus vai bija saistīts ar tiem;

— prasītājas sūdzībā tika lūgts Komisijai izvērst tās izmeklēšanu pret trīs lidostas infrastruktūru apsaimniekojošām sabiedrībām, kas bija identificētas tikai pēc tās lidostas nosaukuma, kuru tās apsaimniekoja, kas nozīmēja ievērojamu papildu darbu no Komisijas puses.

56 Komisija uzskata, ka pēc prasītājas sūdzības saņemšanas tā ir rīkojusies ar nepieciešamo rūpību.

57 Komisija no procedūras hronoloģijas secina, ka šīs prasības iesniegšanas brīdī (2004. gada 5. oktobrī) prasītāja nevarēja nezināt par izmeklēšanas attīstības stadiju. Ņemot vērā Itālijas iestādēm noteikto atbildes termiņu, prasītāja nevarēja saprātīgi sagaidīt, ka Komisija formulēs savu nostāju pirms 2004. gada 5. oktobra. Itālijas iestāžu iesniegto informāciju Komisija saņēma 2004. gada 7. oktobrī un papildu informāciju — 2004. gada 9. novembrī.

58 Visbeidzot, attiecībā uz šķietamo labas pārvaldības principa pārkāpumu Komisija uzskata, ka šis prasības pamats, kas pirmoreiz izvirzīts replikas stadijā, ir jauns pamats un līdz ar to ir nepieņemams.

Pirmās instances tiesas vērtējums

59 Vispirms ir jānorāda, ka argumenti attiecībā uz labas pārvaldības principa pārkāpumu nebija skaidri formulēti prasības celšanas brīdī. Tomēr šie argumenti

ir cieši saistīti ar argumentiem par saprātīga termiņa pārsniegšanu tās sūdzības izskatīšanas laikā, kas ir vienīgais šīs prasības pamats. Līdz ar to šie argumenti nevar tikt uzskatīti par jaunu pamatu Pirmās instances tiesas reglamenta 48. panta 2. punkta izpratnē un tādēļ tie ir pieņemami.

60 Ir jāpārbauda, vai brīdī, kad Komisija tika lūgta formulēt savu nostāju EKL 232. panta izpratnē, tai pastāvēja pienākums pieņemt lēmumu.

61 Tiktāl, ciktāl Komisijai ir ekskluzīva kompetence valsts atbalsta saderības ar kopējo tirgu izvērtēšanai, Komisijai ir pienākums labas Līguma pamatnoteikumu attiecībā uz valsts atbalstu pārvaldības interesēs veikt rūpīgu un objektīvu sūdzības par atbalsta nesaderību ar kopējo tirgu izskatīšanu. No tā izriet, ka Komisija nevar uz nenoteiktu laiku atlikt to valsts pasākumu iepriekšēju izskatīšanu, par kuriem iesniegta sūdzība, ja tā tāpat kā šajā lietā ir piekritusi veikt šādu pārbaudi, lūdzot informāciju attiecīgajai dalībvalstij. Sūdzības izskatīšanas saprātīgais raksturs ir novērtējams, ņemot vērā katras lietas konkrētos apstākļus un tai skaitā tās kontekstu, dažādās procesuālās stadijas, kas Komisijai jāievēro, un lietas sarežģītību (iepriekš minētie spriedumi lietā *Gestevisión Telecinco*/Komisija, 72.–75. punkts, un lietā *TF1*/Komisija, 73.–75. punkts).

62 Šajā lietā Komisija saņēma prasītājas sūdzību 2003. gada 29. decembrī. Brīdī, kad Komisija tika lūgta formulēt savu nostāju saskaņā ar EKL 232. pantu, tas ir — 2004. gada 11. jūnijā, sūdzības izskatīšanas ilgums bija mazāks par sešiem mēnešiem.

63 Lieta nenoliedzami ir sarežģīta un ietver atsevišķus jaunus elementus, neraugoties uz to, ka aptuveni trīs mēnešus pēc prasītājas sūdzības iesniegšanas tika pieņemts Lēmums 2004/393.

64 Kā vienu no grūtībām, kas radās sūdzības izskatīšanas laikā, var minēt to, ka tā attiecās uz vairākām Itālijas lidostām, tomēr konkrēti nenorādot visas apstrīdētā atbalsta sniedzējas. Kaut arī sūdzībā bija minētas sabiedrības *so.ge.a.al*, *Saga* un *Aeroporti di Roma*, kas ir Algero, Peskāras un Romas lidostu apsaimniekotājas, prasītāja lūdza Komisiju paplašināt tās pārbaudi attiecībā uz nolīgumiem, ko *Ryanair* noslēgusi ar citām Itālijas lidostām, it īpaši — Trevīzo, Pizas un Bergāmo (*Orio al Serio*) lidostām. Tai skaitā, lai pārbaudītu publisku līdzekļu esamību, Itālijas iestādes lūdza papildu divu mēnešu termiņu, lai identificētu attiecīgo lidostu apsaimniekotājus.

65 Turklāt Komisija ir bijusi aktīva pēc prasītājas sūdzības saņemšanas. Tā ir izjautājusi Itālijas iestādes 2004. gada 9. jūlijā pēc tam, kad no prasītājas tika saņemta tās sūdzības nekonfidenciālā versija. Minēto iestāžu atbilde Komisijā tika saņemta 2004. gada 7. oktobrī, tas ir, gandrīz vienlaikus ar prasības termiņa izbeigšanos.

66 Nenoliedzami Pirmās instances tiesai netika sniegts nekāds paskaidrojums, kas ļautu saprast, kādēļ Komisija gaidīja ilgāk nekā četrus mēnešus, lai iesniegtu Itālijas iestādēm nekonfidenciālo sūdzības versiju un lūgtu tām iesniegt informāciju. Neraugoties uz šo kavēšanos, ir jāsecina, ka kopējais pārbaudes ilgums ir īsāks par lietu ar līdzīgu sarežģītības pakāpi izskatīšanas ilgumu, kurās Pirmās instances tiesa ir atzinusi prettiesiskas bezdarbības esamību. Šajā sakarā ir jāatceras, ka sūdzību izskatīšanas ilgums lietās, kas bija pamatā iepriekš minētajiem spriedumiem lietā *Gestevisíon Telecinco*/Komisija un lietā *TF1*/Komisija, pirmajā minētajā lietā bija 47 mēneši attiecībā uz pirmo sūdzību un 26 mēneši — attiecībā uz otro sūdzību, un otrajā minētajā lietā — 31 mēnesis.

67 Šie apstākļi, ņemot vērā tos kopumā, neļauj izdarīt secinājumu, ka brīdī, kad Komisija tika lūgta formulēt savu nostāju, sūdzības izskatīšanas ilgums pārsniedza saprātīga termiņa robežas.

68 Līdz ar to prasība ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

69 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā prasītājai spriedums ir nelabvēlīgs, tai jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus saskaņā ar Komisijas prasījumiem.

Ar šādu pamatojumu

PIRMĀS INSTANCES TIESA (ceturtā palāta)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) prasītāja atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

Legal Lindh Vadapalas

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2006. gada 10. maijā.

Sekretārs Priekšsēdētājs

E. Coulon H. Legal